

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στην πρόταση νόμου των Οδηγιών 75/117/1975 και 76/207/1976 του Συμβουλίου των Υπουργών της ΕΟΚ σχετικών με την υλοποίηση των αρχών της ίσης αμοιβής και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών.

Προς την Βουλήν των Ελλήνων

Το άρθρο 119 της Συνθήκης της ΕΟΚ καθιερώνει την αρχή της ίσης αμοιβής ανδρών και γυναικών για όμοια έργα-σια. Στην έννοια «όμοια» περιλαμβάνονται οι αποδοχές και κάθε είδους ευεργετήματα (χρηματικά ή μη) που παρέχει ο εργοδότης στον εργαζόμενο και που απορρέουν από τη σχέση εργασίας.

Επειδή αυτή η αρχική δικιήρυξη του άρθρου 119 δεν ήταν αρκετή για την εφαρμογή από τα Κράτη - Μέλη της παραπάνω αρχής, το Συμβούλιο των Υπουργών το Φεβρουάριο του 1975 εξέδωσε την Οδηγία 75/117 για να προωθήσει στην πράξη την εφαρμογή της αρχής της ισότητας.

Με την οδηγία αυτή το Συμβούλιο αναγνώρισε τον πρωταρχικό χαρακτήρα της αρχής της ισότητας ανδρών και γυναικών στον άφορο την εξέταση, εργασίας την επαγγελματική κατάρτιση και προαγωγή, τις συνθήκες εργασίας περιλαμβανομένης και της αμοιβής.

Η Οδηγία αυτή του Συμβουλίου είναι σημαντική γιατί πρώτον, επιβάλλει στα Κράτη - Μέλη τη λήψη μέτρων για τη νομική διεκδίκηση του δικαιώματος για ίση αμοιβή, δεύτερον προστατεύει τις εργαζόμενες από απολύσεις λόγω διεκδίκησης από μέρους τους της ίσης αμοιβής και τρίτο αναθέτει στα κράτη-μέλη την υποχρέωση να γνωστοποιούν στους εργαζόμενους τα δικαιώματά τους με ανακοινώσεις π.χ. στους χώρους εργασίας ή με άλλα μέσα πληροφόρησης.

Μια δεύτερη πράξη του Συμβουλίου, η οδηγία 76/207 που εκδόθηκε το Φεβρουάριο του 1976 έρχεται να κατοχυρώσει ακόμη περισσότερο τα δικαιώματα των εργαζόμενων γυναικών.

Η οδηγία αυτή σχετική με την υλοποίηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε ό,τι αφορά την ανεύρεση εργασίας, επαγγελματική κατάρτιση και προαγωγή καθώς και στις συνθήκες εργασίας, προβλέπει την εξάλειψη της διάκρισης λόγω φύλου σε ό,τι αφορά την εξέταση, οποιαδήποτε εργασίας υποχρεώνοντας τα Κράτη - Μέλη να καταργήσουν τις αντίθετες νομοθετικές, διοικητικές ή κανονιστικές διατάξεις ή διατάξεις συλλογικών συμβάσεων κλπ. Η οδηγία αυτή στο άρθρο 1 παρ. 2 αναφέρει: και στην αρχή της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης πρόγραμμα που αποτελείται και το θέμα μιας τρίτης οδηγίας του Συμβουλίου των Υπουργών, της οδηγίας 79/7.

Για τις δύο πρώτες οδηγίες η Πράξη προχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές κοινότητες δεν προβλέπει καμία μεταβατική περίοδο. Έπρεπε λοιπόν η Ελληνική νομοθεσία να είχε προσαρμοστεί στο περιεχόμενο των δύο αυτών οδηγιών από 1.1.81.

Οι μόνες νομοθετικές προβλέψεις για την αρχή της ίσης αμοιβής είναι:

Πρώτον, το άρθρο 22 παρ. 1 του Ελληνικού Συντάγματος του 1975 που αναφέρει ρητά ότι: «πάντες οι εργαζόμενοι, ανεξαρτήτως φύλου ή άλλης διακρίσεως, δικαιούνται ίσης αμοιβής, δι' ίσης αξίας παρεχόμενης εργασίας».

Δεύτερον η 100 Διεθνής Σύμβαση Εργασίας του 1951 που κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον Ν. 46/77, που αφορά επίσης «την ισότητα αμοιβής μεταξύ ανδρών και θηλέων εργαζομένων δι' εργασίαν ίσης αξίας», καθώς και διάφορες άλλες διατάξεις που έμμεσα μόνο αναφέρονται στο θέμα.

Στον τομέα της ίσης μεταχείρισης υπάρχει το άρθρο 4 παρ. 2 του Συντάγματος του 1975 που ορίζει ρητά ότι: «Ελληνες και Έλληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις».

Το άρθρο 116 παρ. 1 όμως αναφέρει ότι: «όριστάμενοι διατάξεις αντίθετους εις το άρθρον 4 παρ. 2 παραμένουν εν

ισχύει μέχρι της δια νόμου καταργήσεώς τους το άρθρον 22 μέχρι της 31.12.1982».

Η Ελλάδα έχει λοιπόν υποχρέωση να συμμορφωθεί με την οδηγία 75/207 για το χρονικό διάστημα από 1.1.81 έως 31.12.82 που δεν καλύπτεται από το Σύνταγμα.

Οι γενικές διακηρύξεις των άρθρων 22 και 4 του Συντάγματος που καθιερώνουν τις αρχές της ίσης αμοιβής και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, καθώς και οι άμεσα ή έμμεσα αναφερόμενες στο θέμα διατάξεις άλλων νόμων ή συλλογικών συμβάσεων είναι γνωστό ότι δεν εφαρμόζονται στη χώρα μας.

Επειδή η Κυβέρνηση δεν έχει πάρει τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση των αρχών της ίσης αμοιβής και της ίσης μεταχείρισης.

Επειδή πιστεύουμε ότι στην Ελλάδα οι συνθήκες είναι ευνοϊκές για την υλοποίηση κινήτων όπως η εξασφάλιση των ευκαιριών των γυναικών στην εργασία, η διασφάλιση της ισότητας μεταχείρισης, το δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίδια δουλειά κλπ., που θα οδηγούσαν σε μια σημαντική βελτίωση της θέσης της γυναίκας αλλά και του άνδρα εργαζόμενου και στην προώθηση της ισότητας των δύο φύλων.

Προτείνουμε την άμεση προσαρμογή των διατάξεων του Ελληνικού δικαίου στις διατάξεις των οδηγιών 75 και 76 της ΕΟΚ.

Αθήνα, 13 Απρίλη 1981

Ο προτείνων βουλευτής
Α. ΚΥΡΚΟΣ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Άρθρο 1.

Καθιερώνεται η αρχή της ισότητας των αμοιβών μεταξύ εργαζομένων ανδρών και γυναικών, που περιλαμβάνεται στο άρθρο 119 της Συνθήκης της Ρώμης. Η αρχή αυτή σημαίνει ότι για όμοια εργασία ή για εργασία στην οποία αποδίδεται ίση αξία, εξοφλείται κάθε διαφορά στις συνθήκες αμοιβής βασισμένη στο φύλο.

Ειδικότερα, όταν χρησιμοποιείται ένα σύστημα επαγγελματικής ταξινόμησης για τον καθορισμό των αμοιβών, αυτό το σύστημα θα πρέπει να βασίζεται σε κοινά κριτήρια για άνδρες και γυναίκες εργαζόμενους και να εφαρμόζεται με τρόπο ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε διάκριση λόγω φύλου.

Άρθρο 2.

Καθιερώνεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στον άφορο την ανάληψη εργασίας, συμπεριλαμβανομένης και της προαγωγής, την επαγγελματική κατάρτιση, τη μετακαταίευσή, τις συνθήκες εργασίας και τους όρους απόδοσης. Η αρχή αυτή περιλαμβάνει και κάθε διάκριση βασισμένη στο φύλο που αφορά ειδικότερα στην οικογενειακή κατάσταση.

Άρθρο 3.

Υποχρεώνεται η Κυβέρνηση να πάρει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι δυνατή η νομική διεκδίκηση (από τις θιγόμενες) του δικαιώματος για ίση αμοιβή, και ίση μεταχείριση.

Ειδικότερα ο εργαζόμενος ή η εργαζόμενη που θεωρούν ότι θίγονται από τη μη εφαρμογή των αρχών της ισότητας αμοιβών και μεταχείρισης, μπορούν μετά από προσφυγές τους στα αρμόδια όργανα να προσφύγουν και στα δικαστήρια.

Άρθρο 4.

Καταργούνται όλες οι νομοθετικές, διοικητικές, κανονιστικές διατάξεις που είναι αντίθετες στις αρχές της ίσης αμοιβής και της ίσης μεταχείρισης.